

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocata Tăriță Andriana în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 februarie 2022, în cauza penală privind-l pe

DONCIUC Anatoli XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.10.2018- 26.06.2020;

Instanța de apel: 19.01.2022- 23.02.2022;

Instanța de recurs: 16.05.2022 – 15.06.2022.

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central, din 26 iunie 2020, Donciuc Anatoli a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 6 (șase) luni.

Prin aplicarea prevederilor art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumul total la pedeapsa stabilită prin noua sentința s-a adăugat pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Bălți din 17 august 2019 numindu-i-se definitiv pedeapsa cu închisoare pe termen de 10 (zece) luni cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 5 (cinci) ani.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Donciuc Anatoli, nedeținând permis de conducere a mijlocului de transport, la 29.08.2018, aflându-se la volanul autoturismului de model „Audi A6” cu XXXXX și deplasându-se pe teritoriul stației Peco „Vento”, situat XXXXX s-a tamponat cu autoturismul de model „BMW 525” cu XXXXX, care era parcat. În cadrul investigării accidentului rutier, Donciuc Anatoli la întrebările colaboratorilor de poliție reacționa încetinit, avea o vorbire neclară, din cavitatea bucală se simțea un miros puternic de alcool, la propunerea de a fi supus testării alcoolscopice cu alcotesterul „Drager 8510”, deși i-au fost explicate consecințele răspunderii penale pentru refuzul testării alcoolscopice, a

ignorat cerințele acestora, după care fiind condus de către colaboratorii de poliție la Spitalul Clinic din mun. Bălți, Donciuc Anatoli a refuzat și de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei, precum și de la prelevarea probelor biologice (de sânge) în cadrul acestui examen medical, prin ce a încălcat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr.357 din 13.05.2009 (în vigoare din 13.07.2009), și anume: p.11 lit. j al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr.357 din 13.05.2009 (în vigoare din 13.07.2009), conform căruia „Conducătorul de vehicul, înainte de plecare și în timpul deplasării este obligat: ...să se supună, la solicitarea agentului de circulație, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare” și a Regulamentului privind modul de testare alcoolească și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009.

Prin acțiunile sale Donciuc Anatoli a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal- *Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică de către o persoană care nu deține permis de conducere a mijloacelor de transport.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către inculpat și avocata Tăriță Andriana, solicitând admiterea apelului, casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri cu aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității sau cu aplicarea art. 90 Cod penal– aplicarea în partea ce ține de pedeapsă principală a unei pedepse minime posibile și în partea ce ține de pedeapsa complementară aplicarea art. 79 Cod penal, adică absolvirea de pedeapsă complementară.

În motivarea cererii a invocat că, inculpatul a recunoscut pe deplin vina și sincer s-a căit, nu se afla la evidență la medicul psihiatru și narcolog, nu au fost stabilite circumstanțe agravante, a comis o infracțiune ușoară, are la întreținere un copil minor.

De asemenea apelanții indică că, infracțiunile au fost săvârșite până la modificările intrate în vigoare (14.12.2018), prin urmare, pedeapsa urma a fi calculată din mărimea pedepsei până la modificare, deoarece pedepsele prevăzute după modificările operate înrăutățesc situația.

Iar privitor la pedeapsa complementară în conformitate cu art. 79 alin. (1) Cod penal, instanța putea să nu o aplice.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 23 februarie 2022, apelul inculpatului și al avocatei Tăriță Andriana a fost respins ca nefondat, sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului, în latura atacată, a acordat deplină eficiență și s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art. 61 alin. (2) Cod penal, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal, iar ținând cont de circumstanțele reale și personale i s-a stabilit inculpatului o pedeapsă prevăzută de legislator sub formă de închisoare, cu aplicarea

prevederilor art. 84 alin. (4) Cod penal aplicarea pedepsei pentru concurs de infracțiuni, cu respectarea prevederilor legale.

Instanța de fond a reținut că, deși, la examinarea cauzei inculpatul nu s-a prezentat, prin încheierea instanței din 05.09.2019, fiind anunțat în căutare, iar potrivit informației IP Bălți în privința lui Donciuc Anatoli a fost pornit dosar de căutare 2019010250, în consecință ultimul nu s-a expus la învinuirea înaintată.

În urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată și fapta acestuia se încadrează ca infracțiune prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 7, 16, 61, 75 Cod Penal și anume că infracțiunea se califică ca infracțiune ușoară, inculpatul la evidență psihiatru, narcolog nu se afla (f.d.39,40), avea antecedente penale, nu era încadrat în câmpul muncii, la momentul examinării prezentei cauze penale inculpatul s-a eschivat de la instanța de judecată fiind anunțat în căutare, circumstanțe atenuante/ agravante nu au fost stabilite.

Instanța de fond a menționat că, inculpatul anterior a fost judecat prin sentința Judecătoriei Bălți din 17 august 2019 în baza art. 264¹ alin. (3), 264¹ alin. (4) Cod penal cu aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal, la 4 luni închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani, sentință devenită irevocabilă la data de 03.09.2019.

Astfel, instanța de judecată, aplicând prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, a cumulat pedeapsa aplicată inculpatului prin noua sentință pedeapsa stabilită prin sentința anterioară a Judecătoriei Bălți din 17 august 2019, pedeapsa urmând a fi executată în penitenciar de tip semiînchis.

Instanța de apel, ținând cont de circumstanțele stabilite pe caz, a considerat că instanța de fond just a numit inculpatului categoria și termenul pedepsei penale, pedeapsa fiind în limitele prevederilor legale, iar temei de atenuare a pedepsei în aspectul propus de apelanți nu s-a stabilit.

Pedeapsa inculpatului a fost numită cu respectarea principiului individualizării pedepsei penale, fiind echitabilă faptelor infracționale săvârșite și în limitele legii, în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale și instanța a considerat că î-și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului. Careva temeiuri de modificare a sentinței în latura pedepsei cu micșorarea pedepsei, după cum solicitau apelanții, anume cu stabilirea pedepsei sub formă de ore de muncă neremunerată în folosul comunității sau cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de apel nu a constatat, totodată nefiind stabilite și careva temeiuri privind aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 79 Cod penal fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, după cum solicitau apelanții.

Instanța de apel a considerat că, nu este posibilă neaplicarea pedepsei complementare față de inculpat, deoarece temeiuri de înlăturare a pedepsei complementare nu au fost stabilite, ținând cont de aplicarea prevederilor art. 84 alin.(4) Cod penal, privind cumulul total la pedeapsa stabilită și adăugarea pedepsei stabilite

prin sentința Judecătorei Bălți din 17 august 2019, cu stabilirea definitiv a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 10 luni, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

Privitor la neaplicarea pedepsei complementare obligatorii, acest temei juridic de aplicare a pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de sancțiunea normei de incriminare sunt prevederile art. 79 Cod penal, care condiționează aplicarea efectelor juridice sub forma stabilirii unei pedepse sub limita minima, decât cea prevăzută de lege, sau mai blândă, de altă categorie, ori neaplicarea pedepsei complementare obligatorii, de existența și constatarea în ședința de judecată a circumstanțelor excepționale, ceea ce nu a fost stabilit în cazul dat concret cu referire la inculpat, nefiind stabilite careva circumstanțe excepționale, ori cele indicate de avocat ca circumstanțe în favoarea inculpatului nu constituie circumstanțe excepționale, fiind împrejurări obișnuite.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a considerat nefondat apelul declarat, cu indicarea circumstanțelor care au fost luate în considerație la numirea pedepsei inculpatului, argumentele aduse nefiind de natură să conducă la admiterea apelului declarat, cu desființarea sentinței în aspectul propus de apelanți, pedeapsa stabilită inculpatului fiind just individualizată, argumentele invocate în apel fiind în contradicție cu aspectele de fapt ale cauzei, în legătură cu ce apelul s-a respins ca nefondat.

Instanța de apel a respins și afirmațiile invocate că infracțiunea a fost săvârșită până la modificările intrate în vigoare (14.12.2018), că considerau că pedeapsa urma a fi calculată din mărimea pedepsei până la modificare, deoarece pedepsele prevăzute după modificările operate îi înrăutățesc situația, deoarece sunt declarative în circumstanțele stabilite pe caz, anume că pedeapsa sub formă de închisoare inculpatului a fost stabilită cu respectarea prevederilor legale, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (4) Cod penal, ținând cont de personalitatea inculpatului, anterior fiind în conflict cu legea penală, circumstanțe care au fost luate în considerație de instanța de fond la numirea pedepsei, pedeapsa stabilită inculpatului fiind în limitele legii și temeiuri de atenuare a pedepsei nu s-au stabilit.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, *avocata Tărîță Andriana în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar*, fără a invoca prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei inculpatului și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă non-privative de libertate, cu aplicarea art. 90 Cod penal.

În motivare recurenta a indicat argumente absolut identice celor din apel precum recunoașterea vinei și căința sinceră, lipsa de la evidența medicului psihiatru și narcolog, lipsa agravantelor, etc.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

În speță, recurenta critică hotărârea, solicitând rejudecarea cauzei în latura penală, însă nu face trimitere la temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală sau la presupusele erori depistate în decizie.

Dacă vorbim de motivele indicate în recurs, recurenta nu concretizează anumite erori de drept ce ar afecta hotărârea pronunțată, dar enumeră circumstanțele față de inculpat și invocă aceleași pretenții ca și în cererea de apel.

În primul rând, recurenta solicită aplicarea unei pedepse penale non privative de libertate prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

La caz, la stabilirea pedepsei instanțele de judecată just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 84 Cod penal, pedeapsa respectivă fiind motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Din cele menționate rezultă că, instanța a ținut cont de opiniile atât ale acuzatorului de stat cât și ale apărătorului și de impactul infracțiunii asupra societății, în special faptul că inițial inculpatul nemotivat nu s-a prezentat la ședințele de judecată, fiind anunțat în căutare și a fost pornit dosar de căutare, precum și faptul că fiind anterior condamnat, a comis o infracțiune similară.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

În viziunea Colegiului penal, instanța de apel corect a respins cerința apărării cu privire la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, or, raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei, și anume: infracțiunea se califică ca infracțiune ușoară, inculpatul la evidență psihiatru, narcolog nu se află (f.d.39,40), are antecedente penale, circumstanțe atenuante/agravante instanța de fond nu a stabilit. Mai mult, prin art. 84 Cod penal la pedeapsa stabilită s-a adăugat pedeapsa neexecutată

prin sentința precedentă, stabilind definitiv pedeapsa cu închisoare pe termen de 10 luni, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 5 ani.

Astfel, din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că acesta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate, pe care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde. Instanța de apel corect a conchis că inculpatul nu întrunește condițiile necesare pentru a se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei numite și, respectiv, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu ar fi proporțională faptei prejudiciabile săvârșite și persoanei inculpatului.

În al doilea rând, critica corectitudinii aplicării legislației naționale în contextul stabilirii pedepsei față de inculpatul, Colegiul penal o consideră neîntemeiată și declarativă. La caz instanța de apel s-a expus clar și Colegiul penal însușește poziția dată prin care s-a menționat că „*Instanța de apel respinge și afirmațiile invocate că infracțiunile au fost săvârșite până la modificările intrate în vigoare (14.12.2018), că consideră că pedeapsa urmează a fi calculată din mărimea pedepsei până la modificare deoarece pedepsele prevăzute după modificările operate îi înrăutățesc situația, cât și în partea ce ține de pedeapsa complementară în conformitate cu art.79 alin.(1) CP, că instanța poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie, deoarece sunt declarative în circumstanțele stabilite pe caz, anume că pedeapsa sub formă de închisoare inculpatului fiind stabilită cu respectarea prevederilor legale, cu aplicarea prevederilor art.84 al.4 CP RM, ținând cont de personalitatea inculpatului, anterior fiind în conflict cu legea penală, circumstanțe care au fost luate în considerație de instanța de fond la numirea pedepsei, pedeapsa stabilită inculpatului fiind în limitele legii și temeiuri de atenuare a pedepsei nu s-au stabilit.*”

Instanța de apel s-a expus și asupra neaplicării prevederilor art. 79 alin. (1) Cod penal, prin excluderea pedepsei complementare- obligatorii, clar indicând că nu sunt temeiuri de înlăturare a pedepsei complementare. De menționat că, conform sentinței Bălți, sediul Central, din 26 iunie 2020 inițial i-a fost stabilit doar închisoare pe termen de 6 luni, iar privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 5 ani a fost stabilită în urma cumulării pedepselor, fapt ce demonstrează că inculpatului i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de închisoare și cu privire de dreptul de a conduce autovehiculul, însă din nou a comis aceeași faptă conștient de consecințele acțiunilor sale. Prin urmare, menținerea pedepsei complimentare este echitabilă, raportată la scopul urmărit de legislator în art. 61 Cod penal, care îl va descuraja de a comite pe viitor alte fapte infracționale.

Criticile formulate de apărător în recursul ordinar au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la **pct. 5**, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, or materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărârii recurate.

În acest punct de analiză, Colegiul consideră necesar de a face trimitere și la

jurisprudența constantă a Curții Europene, prin care s-a statuat cu titlul de principiu că, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art. 6 din Convenție. (*cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010*).

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din recursul înaintat de avocata Tăriță Andriana nu și-au găsit confirmare.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Tăriță Andriana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 februarie 2022, în cauza penală privindu-l pe DONCIUC Anatoli XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 august 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN